

Kirju liilia kasvatamisest

Vähenõudlik ja vastupidav kirju liilia kasvab mitmel pool aastaid imehästi, aga minu aias ei ole ta vedu võtnud. Küll olen proovinud nii ja naa ning korduvalt kasvu-kohta vahetanud. Seni on ta ainult mulle pettumust valmistanud.

Vastab

KADRIN LINNA

Kirju liilia (*Lilium martagon*) ja tema hübriidid on varrejuurtega liiliad. See tähendab, et nendel tekib kõige rohkem juuri mulla sibulapealse kihis, varre maa-aluse osa ümber. Põhiliselt toitub taim just nende juurtega, mistõttu on oluline, et toitaineterikas hästi väetatud muld paikneks sibulapealse kihis, mitte sügaval sibula all.

Kuna taim võib kaua, isegi kümneid aastaid kasvada ühel ja samal kohal ning sagedane ümberistutamine pärsib tema õitsemist, tuleb kavandatavat istutuskohta hoolikalt valida ja vajadusel ka mullamomadi parandada. Kirju liilia ei talu happelist mulda. Seda on vaja istutuseelselt lupjamisega neutraliseerida, muidu hääbuvad sibulad võrdlemisi ruttu.

Vegetatsiooniperioodil vajavad liiliad mullas rohkem õhku kui paljud muud mitmeaastased lilled. Mitte mingil juhul ei sobi neile raske, vett halvasti läbi laskev, külm ja õhuvaene savimuld. Sellist pinnast saab parandada lehe-, mätta- ja turbamulla ning liiva lisamisega.

Samuti ei ole neile kasvuks hea kergesti paakuv, vett ja toitaineid sidumatu liivmuld. Niisugusel puhul aitab raske savimulla, lehe- ja turbamulla sissekaevamine, mis muudab toitainetevaese pinnase kobedamaks ja huumusrikkamaks.

Tavalise aiamalla puhul peab olema veendunud, et taimede puhkeperioodil (sügisel ja talvel) ei esineks kasvukohas liigset vihmavett või lume sulamisest tekkiva vee kogunemist. Niisuguse ohu kõrvaldamiseks tuleb paigaldada drenaaž või tasandada maapind, sest liilia õrn sibul on seisva vee suhtes väga

tundlik. Looduses kasvavad liiliad kallakutel, kus sademete äravool on kiire.

Kuigi kirju liilia kasvab hästi poolvarjus ja talub isegi varju, ei maksa istutada teda suurte kõrgete lehtpuude alla, kus õhk liigub vähe ja on kõrgem õhuniiskus ning seenhaiguste tekkeks ja levikuks soodsad tingimused. Paremini õitseb ta paigas, kuhu paari tunni jooksul päevas paistab ka päikest.

Vältima peaks aga kirju liilia paigutamist majaseina või plangu äärde, millelt peegelduv päike põhjustab mulla ülekuumenemist. Samas võib ta olla lagedal päikesepaistelisel tugevate tuulte eest kaitstud platsil. Sel juhul on taimed madalamad ja neist saab moodustada nägusalt õitseva rühma, mida kuival ajal on vaja korrapäraselt kasta.

Üldiselt taluvad noored taimed ümberistutamist paremini. Neid võib istutada kogu kasvuaja vältel, peaaasi et sügisel saaksid taimed juurduda enne külmade tulekut. Varasema istutuse korral on vaja kasta, et mulda ei tabaks läbi-kuivamine.

Kuid tähelepanu väärib kirju liilia puhul erandlik asjaolu – teda ei tohi hakata ümber istutama kevadel. Siis mõjub see taimale halvavalt, kasv pidurdub või lakkab täielikult.

Kõik varrejuursed liiliad, sealhulgas kirju liilia sibulad, tuleb istutada sügavamale, et oleks piisavalt ruumi võimalikult paljude juurte tekkeks varre maasisese osa ümber. Näiteks 5 cm kõrgune sibul on vaja asetada 15 cm sügavusele mulda, aga 8 cm kõrgune juba 24 cm sügavusele.